

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/332/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6711215318
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Trubanová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6711215318.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 36 613 843, proti odporcovi K. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. č. XXX, zastúpeného opatrovníčkou Zdenkou Foltinovou, súdnou tajomníčkou Okresného súdu Banská Bystrica, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Prešov, Važecká 16, IČO: 42 176 778, v konaní práv. zast. JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom so sídlom Lučenec, J. Kráľa 5/A, o zaplatenie 1.095,77 Eur s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka na strane odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 11C/71/2012-64, zo dňa 11.10. 2012, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu vo výroku, ktorým súd nepriznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov náhradu trov konania, m e n í tak, že navrhovateľ je p o v i n n ý nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Prešov, Važecká 16, trovy konania predstavujúce trovy jeho právneho zastúpenia vo výške 138,08 Eur, na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Andrej Cifra, advokát so sídlom Lučenec, J. Kráľa 5/A, vedený v Y. J., a.s., X., č. ú. XXXXXXXXXXX/XXX, VS: XXXXXX, v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Navrhovateľ je p o v i n n ý nahradiť trovy odvolacieho konania vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu vo výške 38,34 Eur, do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Andrej Cifra, advokát so sídlom Lučenec, J. Kráľa 5/A, vedený v Y. G., a.s., X., č.ú. XXXXXXXXXXX/XXX, VS: XXXXXX.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým uznesením konanie o návrhu navrhovateľa, ktorým sa domáhal voči odporcovi zaplatenia dlžnej sumy 1.095,77 Eur spolu s príslušenstvom, podľa ustanovenia § 96 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej „O.s.p.“) zastavil (I. výrok) z dôvodu, že navrhovateľ vzal návrh v celom rozsahu späť. O trovách konania súd rozhodol tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal (II. výrok), vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov konania nepriznal (III. výrok). Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 146 ods. 2, veta prvá O.s.p.. Navrhovateľovi vrátil časť zaplateného súdneho poplatku vo výške 58,87 Eur (IV. výrok) prostredníctvom príslušného daňového úradu po právoplatnosti rozhodnutia.

Proti uzneseniu podal vedľajší účastník na strane odporcu odvolanie čo do výroku, ktorým mu okresný súd nepriznal náhradu trov prvostupňového konania, predstavujúcich náhradu trov právneho zastúpenia, t.j. čo do III. výroku. Žiadal napadnuté rozhodnutie vo výroku o trovách konania podľa § 220 O.s.p. zmeniť tak, že navrhovateľ je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy prvostupňového konania vo výške 138,08 Eur, súčasne si uplatnil trovy odvolacieho konania za podané odvolanie vo výške 38,34 Eur. V prípade ak by sa odvolací súd stotožnil s názorom okresného súdu o

tom, že združeniu na ochranu spotrebiteľa nepatrí právo na náhradu trov konania, odvolateľ požiadal o prerušenie konania a predloženie v odvolaní naformulovaných prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru EÚ.

Vedľajší účastník v odvolaní uviedol, že združenie ako právnická osoba zameraná na ochranu spotrebiteľov vstúpilo legitímne v súlade s § 93 ods. 2, 3 O.s.p. z vlastného podnetu do predmetného spotrebiteľského sporu v procesnej pozícii vedľajšieho účastníka na strane odporcu spotrebiteľa. Tento postup je zákonne rovnocenný so vstupom do konania na základe výzvy niektorého z účastníkov urobenej prostredníctvom súdu a nepredpokladá súhlas spotrebiteľa so vstupom, dokonca ani vedomosť spotrebiteľa o našom vstupe do konania. Vstup do konania bol opodstatnený, pretože navrhovateľ vzal žalobu späť až po vstupe vedľajšieho účastníka do konania a jeho písomného vyjadrenia zo dňa 24.09.2012. Zdôraznil, že spotrebiteľ bol v predmetnej veci úspešný v dôsledku aktivity združenia. Z hľadiska samotného cieľa a poslania činnosti združenia, ktorým je ochrana spotrebiteľa, sú trovy konania, náhradu ktorých požaduje, objektívne účelné.

Namietal nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie. Uviedol, že môže preukázať, že v množstve súdnych sporov pôsobil už jeho vstup do konania (aj bez vyjadrenia vo veci samej) pre navrhovateľa odradzujúco v tom zmysle, že uvedomujúc si neopodstatnenosť uplatňovaného nároku vzal svoj návrh na začatie konania späť a konanie žiadal zastaviť, navrhovateľ tak urobil dokonca aj po vyhlásení rozsudku, paradoxne aj po tom čo platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť. Ukazuje sa, že samotný vstup do konania združenia ako vedľajšieho účastníka na strane spotrebiteľa je dostatočne účinným prostriedkom zabrániť dodávateľom porušovať spotrebiteľské práva. Poukázal na čl. 7 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a uviedol, že súdy pri priznaní trov dodávateľovi v platobnom rozkaze, ktorý si navyše vedome uplatňuje premlčaný nárok, nemajú problém priznávať mu trovy konania, ktoré si žiada dodávateľ priznať aj v nezákonnej výške za úkon právnej služby písomné podanie protistrane - pokus o zmier v rozpore s advokátskou tarífou. Nesúhlasí s názorom upierajúcim združeniu právo na právneho zástupcu vzhľadom na predmet činnosti a odôvodňuje svoj nesúhlas aj s poukazom na judikatúru citovanú v najnovšom komentári slovenského občianskeho procesného kódexu. Podľa jeho názoru súd pri nepriznaní trov vedľajšieho účastníka postupoval v rozpore s legislatívou EÚ, judikatúrou Súdného dvora EÚ, v rozpore s vnútroštátnou právnou úpravou, ustálenou súdnou praxou a slovenskou právnou teóriou. Poukázal na čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, čl. 38 a čl. 47 Charty základných práv EÚ a uviedol, že o dôvodnosti priznania trov vedľajšieho účastníka svedčí aj novelizované znenie § 137 O.s.p. s účinnosťou od 01.01.2012, ktoré zohľadňuje aj rozsudok Súdného dvora EÚ (druhá komora) zo dňa 22.12.2010 vo veci C-279/09 DEB Deutsche Energiehandels und Beratungsgesellschaft mbH (DEB) proti Spolková republika Nemecko. Pokiaľ by nemajetnému združeniu bolo odmietnuté právo na plnú náhradu trov konania, de facto by to znamenalo nemožnosť reálnej ochrany spotrebiteľom združením na súdoch, pričom účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc možno vo všeobecnosti odvodiť z čl. 47 ods. 2 Ústavy, poukázal aj na nálezy Ústavného súdu SR a rozhodnutia rôznych odvolacích súdov na Slovensku, z ktorých citoval. Má za to, že aj vedľajší účastník ako občianske združenie zložené prevažne z laikov v oblasti práva, ktoré je pripravené dôsledne presadzovať a chrániť aj v súdnych konaniach oprávnené záujmy spotrebiteľov, má právo v súdnom konaní vystupovať proti dodávateľom na základe princípu „rovnosti zbraní“. Práve preto je vedľajší účastník zastúpený advokátmi, ktorí sú ochotní takéto právne zastúpenie realizovať. V predmetnej veci sú uplatňované nároky proti spotrebiteľovi, je preto nutné použiť normy spotrebiteľského práva aj výkladové pravidlá ich aplikácie. Základnou filozofiou spotrebiteľského práva je pozitívny zásah štátu, ktorým je kompenzovaná zjavná nerovnováha medzi dodávateľom a spotrebiteľom v kontraktačnom procese. Tento pozitívny zásah štátu realizuje zákonodarná moc spotrebiteľskou právnou úpravou, avšak nezastupiteľnú úlohu pri napĺňaní cieľov EÚ v rámci ochrany spotrebiteľa musí zohrávať aj súdna moc náležitou aplikačnou praxou, a to aj v otázke rozhodovania o trovách konania subjektov, ktoré vystupujú na ochranu spotrebiteľov.

Vedľajší účastník v odvolaní uviedol, že mu vznikli v konaní trovy z titulu právneho zastupovania právnym zástupcom podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, v znení zmien a doplnkov, poukázal na § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. a uviedol, že doterajšie trovy konania pozostávajú: z trov

právneho zastúpenia z hodnoty 1.095,77 Eur podľa citovanej vyhlášky (ďalej aj „AT“) za jeden úkon právnej služby odmenu 61,41 Eur a 7,63 Eur paušál, za polovičný úkon podľa § 14 ods. 3 AT odmenu 35,69 Eur a 7,63 Eur paušál pri vykonaných úkonoch: prevzatie a príprava zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom 61,41 Eur (§ 14 ods. I písm. a/ AT) paušál 7,63 Eur, za vyjadrenie z 24.09.2012 odmena 61,41 Eur (§ 14 ods. I písm. b/ AT) paušál 7,63 Eur, za odvolanie z 19.10.2012 odmena 30,71 Eur (§ 14 ods. 3, písm. b/ AT) paušál 7,63 Eur, t.j. trovy právneho zastúpenia spolu 176,42 Eur.

K odvolaniu vedľajšieho účastníka na strane odporcu sa písomne vyjadril navrhovateľ, poukázal na cieľ Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS (ďalej len „združenie“), ktorým je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa (§ 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.), zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka (§ 93 ods. 2 O.s.p.). Podľa navrhovateľa vedľajší účastník - združenie musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach, pričom má možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva. (viď rozhodnutie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Cob/259/2011). Ak by bolo nutné, aby vedľajší účastník bol zastúpený advokátom, tak bez práva na náhradu trov konania, inak by nebol dôvod na pripustenie vedľajšieho účastníka do konania, keďže by nevedel naplniť predmet svojej činnosti, z čoho vyvodzuje navrhovateľ, že právne zastúpenie vedľajšieho účastníka je neúčelné a nadbytočné (obdobne viď rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/164/2012). V zmysle dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z.z. bolo úmyslom zákonodarcu umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na ten účel zriadeným subjektom, ktoré budú spôsobilé poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc, a ktoré budú v danej oblasti materiálne aj personálne vybavené a odborne kompetentné.

Navrhovateľ má skúsenosť, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu, nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade, navyše nadbytočne opakuje viaceré procesné podania (viď rozhodnutie Krajského súdu Košice sp. zn. 6Co/141/2012 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/91/2012). Podľa jeho názoru, trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatnenie a bránenie práva, čo je dôvodom hodným osobitného zreteľa v zmysle ust. § 150 O.s.p.. Zároveň nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi neporušuje súd základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR, keďže tieto trovy neboli účelné vynaložené a neboli v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania (obdobne viď nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 78/03 a rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/100/2012). Pokiaľ vedľajší účastník argumentuje dôvodnosť priznania trov s poukazom na ust. § 137 O.s.p a na ustanovenie Charty základných práv EÚ, ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, navrhovateľ uvádza, že združenie odporcu v konaní nezastupuje a ustanovenie § 137 O.s.p. nemožno aplikovať v danom prípade, nakoľko toto ustanovenie priznáva náhradu hotových výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, čiže ide najmä o Centrum právnej pomoci. Považuje právne zastúpenie vedľajšieho účastníka za nadbytočné navyšovanie trov konania a nehospodárnosť konania, na ktorú skutočnosť okresný súd správne prihliadol a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. K návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru EÚ uviedol, že je nedôvodný, pretože v každom jednotlivom prípade je nevyhnutné posudzovať účelnosť vynaložených trov konania a Súdny dvor EÚ nemôže v žiadnom prípade vykladať vnútroštátne právo alebo posudzovať jeho platnosť, prekročil by svoje právomoci (obdobne viď rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/70/2012). Navrhol rozhodnutie v napadnutom výroku o trovách konania podľa § 219 O.s.p. potvrdiť, zároveň si uplatnil a špecifikoval trovy odvolacieho konania vo výške 46,01 Eur. V prílohe pripojil rozhodnutia odvolacích súdov.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu podľa § 220 O. s. p. zmenil v odvolaní napadnutej časti, t.j. vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, a to z dôvodu, že neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 O. s. p.), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O. s. p.).

Odvolaním nenapadnuté výroky uznesenia okresného súdu o zastavení konania, o náhrade trov konania ostatných účastníkov a o vrátení časti zaplateného súdneho poplatku navrhovateľovi zostali nedotknuté (výroky I. II. a IV.) (§ 206 ods. 2 O. s. p.).

V prejednávanej veci je nesporné, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy. Pre správne rozhodnutie v tomto konaní je preto potrebné primárne zodpovedať na otázku, či Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Prešov, Važecká 16, IČO: 42 176 778 (resp. vo všeobecnosti akýkoľvek subjekt, ktorého predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľa) je oprávnený vystupovať v konaní ako vedľajší účastník, a ak áno, či sa ako vedľajší účastník môže v konaní nechať právne zastupovať advokátom a či mu v súvislosti s týmto právnym zastupovaním môže vzniknúť právo na náhradu trov konania (resp. trov právneho zastúpenia).

Z ustanovenia § 93 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Podľa § 93 ods. 2 O. s. p., ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Toto ustanovenie (ktoré bolo do Občianskeho súdneho poriadku zavedené s účinnosťou od 15. 10. 2008 zákonom č. 384/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky súdny poriadok) dáva možnosť, aby v prípade tzv. spotrebiteľských sporov vstúpila do konania ako vedľajší účastník taká právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, za ktorý sa (podľa poznámky 10a uvedenej v tomto ustanovení) považuje aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Z dôvodovej správy k tejto právnej úprave vyplýva, že jej cieľom bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia. Keďže ustanovenie § 93 ods. 2 O. s. p. je z hľadiska systematického zaradenia vo vzťahu k ustanoveniu § 93 ods. 1 O. s. p. špeciálnym ustanovením, možno vyvodiť, že v tomto prípade sa nevyžaduje splnenie všeobecnej podmienky pre pripustenie vstupu do konania vyplývajúcej z ustanovenia § 93 ods. 1 O. s. p., ktorou je existencia právneho záujmu na výsledku konania.

Z ustanovenia § 93 ods. 4 O. s. p. vyplýva, že: v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Z citovaných ustanovení jednoznačne vyplýva, že vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu, Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Prešov, Važecká 16, IČO: 42 176 778, má oprávnenie vystupovať v tomto konaní ako vedľajší účastník na strane odporcu (spotrebiteľa), pričom nemusí preukazovať „právny záujem na jeho výsledku“, pretože (ako už bolo uvedené vyššie) možnosť aby vystupoval ako vedľajší účastník na strane odporcu (spotrebiteľa) mu dáva priamo špeciálna zákonná úprava uvedená v ustanovení § 93 ods. 2 O. s. p.. Keďže ustanovenie § 93 ods. 4 O. s. p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z toho možno vyvodiť len jeden záver a to, že vedľajší účastník má (rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník) jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (čl. 47 ods. 2 Ústavy SR), ktoré sa v rámci civilného súdneho konania realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom, a samozrejme má i právo na náhradu trov konania, kam podľa ustanovenia § 137 ods. 1 O. s. p. bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia. Samozrejme, vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania (teda i náhrada trov právneho zastúpenia) len v prípade, ak právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval.

V danom prípade došlo k zastaveniu konania preto, že navrhovateľ vzal návrh v celom rozsahu späť podaním doručeným na súd dňa 08.10.2012 (č.l. 62 -63 súdneho spisu) bez toho, aby uviedol konkrétny dôvod, avšak niet pochybností o tom, že k tomuto procesnému kroku pristúpil až po tom, ako mu bolo zo

strany súdu doručené dňa 24.09.2012 oznámenie vedľajšieho účastníka o vstupe do konania na strane odporcu (č. I. 52 súdneho spisu). Vedľajší účastník doručil na súd dňa 25.09.2012 svoje vyjadrenie, v ktorom vzniesol námietku premlčania voči uplatňovanému nároku (č. I. 57 - 59 súdneho spisu).

Podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p., žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak bolo konanie zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 O. s. p., ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že ak došlo k zastaveniu konania, v zásade žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Možnosť, aby niektorému z účastníkov konania bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania nastáva až vtedy, ak sú v danom prípade zastavenia konania splnené podmienky uvedené v ustanovení § 146 ods. 2 O. s. p.. Ustanovenie druhého odseku § 146 O. s. p. je v pomere k prvému odseku špeciálnou úpravou, a preto súd, ktorý o trovách konania rozhoduje, musí v prvom rade skúmať existenciu procesných podmienok uvedených v druhom odseku citovaného ustanovenia a v prípade, ak zistí existenciu týchto podmienok, musí o trovách konania rozhodnúť podľa druhého odseku, teda musí uložiť niektorému z účastníkov konania povinnosť nahradiť trovy konania (ak účelne vynaložené trovy konania vznikli a ak boli riadne uplatnené).

Ustanovenie § 146 ods. 2 O. s. p. ukladá povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Zavinenie v zmysle tohto ustanovenia je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska. Preto, ak v tomto prípade vzal navrhovateľ návrh voči odporcovi v celom rozsahu späť bez toho, aby uviedol konkrétny dôvod, po tom, ako mu bolo zo strany súdu doručené oznámenie vedľajšieho účastníka o vstupe do konania na strane odporcu, možno konštatovať záver, že predmetný návrh navrhovateľa bol podaný (objektívne) nedôvodne a k jeho späťvzatiu došlo v dôsledku jeho procesného zavinienia. Preto podľa prvej vety § 146 ods. 2 O. s. p. boli splnené podmienky na to, aby bol navrhovateľ zaviazaný nahradiť odporcovi a (z vyššie uvedených dôvodov) i vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy konania v prípade, že si odporca a vedľajší účastník trovy konania uplatnili a tieto boli účelne vynaložené.

Odporcovi, ktorý si nárok na náhradu trov konania neuplatnil, okresný súd v súlade so zákonom náhradu trov konania nepriznal. Vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu rozhodol rovnakým spôsobom, a to z dôvodu, že trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka nepovažoval za účelne vynaložené, pretože ide o právne zastúpenie právnickej osoby ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu v zmysle § 93 ods. 2 O.s.p., keď hlavnou náplňou činnosti občianskeho združenia je zastupovanie spotrebiteľov a ochrana ich spotrebiteľských práv v konaní pred súdom aj vo forme vedľajšieho účastníctva. Keďže priamo z činnosti občianskeho združenia vyplýva právna pomoc spotrebiteľom, preto bolo neúčelné zvoliť si na zastupovanie advokáta.

S nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu sa však odvolací súd nemohol stotožniť, keď tieto považoval za účelne vynaložené.

Účelnosť trov právneho zastúpenia potrebných na uplatňovanie alebo bránenie práva v súdnom konaní je potrebné posudzovať z hľadiska, či boli tieto trovy vynaložené na úkony, ktoré mali reálny vplyv na výsledok súdneho konania, prihliada sa na obsah uvedených úkonov (z hľadiska ich skutkovej a právnej náročnosti) ako aj na skutočnosť, či právnym zastúpením a následným uplatňovaním jeho trov vzhľadom k osobitostiam niektorých sporov a účastníkov konania celkom zjavne nedochádza k zneužívaniu práva na zastúpenie advokátom.

Ako už bolo uvedené vyššie, aj keď to navrhovateľ v späťvzati svojho návrhu výslovne neuviedol, návrh vzal späť po tom, ako mu bolo zo strany súdu doručené oznámenie vedľajšieho účastníka o

vstupe do konania na strane odporcu. Pokiaľ si potom vedľajší účastník na strane odporcu uplatnil právo na náhradu trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenia a písomné podanie na súd, v ktorom bola vznesená aj námietka premlčania), uvedené úkony možno považovať za účelné z hľadiska toho, že ich vynaložením vedľajší účastník sledoval a priamo realizoval ochranu práv odporcu proti uplatňovanému nároku navrhovateľa. Úkon príprava a prevzatie právneho zastúpenia možno pritom považovať za nevyhnutný z hľadiska toho, aby sa právny zástupca vedľajšieho účastníka oboznámil s uplatňovaným nárokom v návrhu na začatie konania (jeho charakterom a právnym, či skutkovým odôvodnením), podobne nevyhnutný a uskutočnený bol aj druhý uplatňovaný úkon - jeho vyjadrenie doručené dňa 25.09.2012 (č.l. 57). Uvedené jeho vyjadrenie a spôsob obrany vedľajšieho účastníka na strane odporcu (v postavení spotrebiteľa) je determinované práve navrhovateľom podávaním formulárových žalôb na základe spotrebiteľských zmlúv s premlčanými nárokmi. Vedľajší účastník vo svojom vyjadrení okrem konštatovania, že v danom prípade ide o spotrebiteľskú vec s poukazom na § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, vznesol námietku premlčania a uplatnil si trovy konania. Podanie vedľajšieho účastníka teda obsahuje dostatočné právne argumenty spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie súdu vo veci.

Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom okresného súdu, že vedľajší účastník - občianske združenie na ochranu spotrebiteľa ako právnická osoba si nemôže zvoliť na zastupovanie advokáta, pretože by to bolo neúčelné. K oponentúre tohoto názoru je potrebné uviesť, že vedľajší účastník (občianske združenie) je založené podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, ktorý zákon v § 1 ods. 3 písm. b/ negatívne vymedzuje svoju pôsobnosť tak, že sa nevzťahuje na zárobkovú činnosť alebo na zabezpečenie riadneho výkonu určitých povolaní, a ďalej v § 8 ods. 1 uvádza, že Ministerstvo vnútra SR registráciu občianskeho združenia na tento účel odmietne. Podľa článku 29 Ústavy SR právo združovať sa zaručuje každému a výkon tohto práva je možné obmedziť len v prípadoch ustanovených zákonom, ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné pre bezpečnosť štátu, na ochranu verejného poriadku, predchádzanie trestným činom alebo na ochranu práv a slobôd iných. Preto sa v občianskych združeniach (v výnimkou platiacou pre odborové organizácie podľa § 2 ods. 4 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov) môžu združovať akékoľvek subjekty práva, a to bez ohľadu na skutočnosť, či sú odborne spôsobilé vykonávať všetky činnosti, ktoré to ktoré občianske združenie vykonáva. Preto napríklad občianske združenie, ktorého účelom je ochrana práv spotrebiteľa, môže byť tvorené napríklad výlučne len laikmi z oblasti práva a svoju činnosť v rámci súdnych konaní nutne realizovať (ak chce ochranu spotrebiteľa v súdnom konaní efektívne zabezpečiť) prostredníctvom tretích splnomocnených osôb, napríklad prostredníctvom advokáta. A rovnako môže byť takéto združenie tvorené odborníkmi z oblastí ochrany spotrebiteľa pôsobiacimi napríklad v oblasti potravinárstva, skúšobníctva kvality výrobkov a pod., ktorá skutočnosť by rovnako neznamenal, že uvedené osoby dokážu spotrebiteľovi poskytnúť kvalifikovanú pomoc aj v súdnom konaní bez pomoci právne kvalifikovanej osoby. Zo samotnej skutočnosti, že vedľajší účastník je podľa znenia svojich stanov založený za účelom ochrany spotrebiteľa, teda nemožno (tak ako to urobil okresný súd) ešte vyvodiť, že vedľajší účastník je sám o sebe spôsobilý kvalifikovanú pomoc spotrebiteľovi v rámci súdneho konania poskytnúť.

Odvolací súd nijakým spôsobom nespochybňuje, že pokiaľ Občiansky súdny poriadok účastníkom priznáva právo na náhradu nie akýchkoľvek, ale len účelne vynaložených trov konania, ak konajúci súd dospeje k záveru, že trovy, ktoré si úspešný účastník konania v tomto konaní uplatnil, nie sú účelné, je plne na mieste takému účastníkovi náhradu trov konania nepriznať. Nie je možné totiž opomenúť, že úlohou náhrady trov konania nie je sankcionovať neúspešného účastníka konania, ale úspešnému účastníkovi nahradiť náklady, ktoré na konanie musel nevyhnutne vynaložiť. Navyše napr. Ústavný súd ČR už v uznesení sp. zn. III. ÚS 2284/12 konštatoval, že právo na právnu pomoc a náhrada nákladov konania s právnym zastupovaním v konaní sú dve rôzne veci; obe spolu síce úzko súvisiace, nie však nevyhnutne neoddeliteľné. Právo na náhradu trov konania vrátane tých, ktoré sú spojené so zastupovaním advokátom, sa odvíja od iných predpokladov než samotná možnosť nechať sa v konaní zastupovať. To je nakoniec zrejmé i z toho, že existujú súdne konania, v ktorých sa podľa zákona účastníkom konania právo na náhradu trov konania nikdy nepriznáva, keď zákon stanovuje, že účastníci nemajú na náhradu trov takéhoto konania právo (pozri napr. § 144 O. s. p.). Nemožno pritom tvrdiť, že by takéto ustanovenia zákona boli v rozpore s právom na právnu pomoc, pretože žiadnemu z účastníkov právo nechať sa v konaní zastupovať neupierajú. Rovnako ako nie je porušením práva na právnu pomoc, ak neprizná súd náhradu nákladov spojených so zastúpením advokátom účastníkovi,

ktorý vo veci nemal úspech, nie je jeho porušením ani to, ak súd tieto náklady úspešnému účastníkovi neprizná z dôvodu, ak dospeje k záveru, že sú naplnené zákonné kritéria, za ktorých súd náhradu nákladov priznať nemôže, napr. práve preto, že ide o náklady, ktoré neboli potrebné k účelnému uplatňovaniu alebo bráneniu práva. V prípade, že by však na nepriznanie náhrady trov úspešnému účastníkovi konania neexistovali zákonné dôvody, a napriek uvedenému by súd takýmto účastníkovi náhradu trov konania nepriznal, svojím postupom by zasiahol do práva takéhoto účastníka na spravodlivé súdne konanie.

Právo na právne zastúpenie vedľajšieho účastníka, spotrebiteľského združenia - právnickej osoby, advokátom, deklaruje aj rozsudok Súdného dvora (druhá komora) zo dňa 22. 12. 2010 vo veci C-279/09 DEB Deutsche Energiehandels und Beratungsgesellschaft mbH proti Spolkovej republike Nemecko, v ktorom sa konštatuje, že zásada účinnej súdnej ochrany, ako je ustanovená v článku 47 Charty základných práv EÚ, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby. Z toho vyplýva, že aj právnické osoby musia mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať.

Zhrnúc uvedené, potom odvolací súd nepovažoval rozhodnutie okresného súdu za správne a zákonné, keď vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu nepriznal trovy konania, preto tento napadnutý výrok uznesenia okresného súdu o trovách konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu podľa § 220 O. s. p. zmenil a navrhovateľa zaviazal nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy prvostupňového konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 138,08 EUR, k rukám právneho zástupcu vedľajšieho účastníka na strane odporcu, a to v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia. Trovy právneho zastúpenia predstavujú dva úkony právnej služby podľa základnej sadzby tarifnej odmeny za každý úkon právnej služby podľa § 10 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, v znení zmien a doplnkov (ďalej len „vyhláška“) z uplatňovanej sumy (hodnoty sporu) 1.095,77 Eur, za ktoré vedľajšiemu účastníkovi na strane odporu vznikol nárok na odmenu v celkovej sume 138,08 EUR nasledovne: príprava a prevzatie zastúpenia v sume 61,41 EUR (§ 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky) a vyjadrenie doručené dňa 25.09.2012 v sume 61,41 EUR (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky), náhrada výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné za 2 úkony á 7,63 EUR, teda spolu 15,26 EUR.

Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 224 ods. 1, v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Odporca i vedľajší účastník na strane odporcu boli v odvolacom konaní úspešní, a preto im podľa vyššie citovaných ustanovení vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odporca si trovy odvolacieho konania neuplatnil a ani mu žiadne konkrétne trovy odvolacieho konania nevznikli, a preto odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania odporcu nerozhodoval. Vedľajší účastník na strane odporcu si uplatnil trovy odvolacieho konania (predstavujúce trovy právneho zastúpenia) vo výške 38,34 Eur s odvolaním sa na § 14 ods. 3 písm. b/ vyhlášky, za podanie odvolania v sume 30,71 Eur a paušál v sume 7,63 Eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky), v súlade s vyhláškou, preto mu odvolací súd v súvislosti s týmto odvolacím konaním priznal náhradu trov konania v sume 38,34 Eur.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.